Evropski parlament
2024-2029

Odbor za pravice žensk in enakost spolov

2025/2156(DEC)

28.1.2026

MNENJE

Odbora za pravice žensk in enakost spolov

za Odbor za proračunski nadzor

o razrešnici glede izvrševanja proračuna agencij Evropske unije za proračunsko leto 2024 – agencije
(2025/2156(DEC))

Pripravljavka mnenja: Raquel García Hermida-Van Der Walle

PA_NonLegDec

MNENJE

Odbor za pravice žensk in enakost spolov poziva Odbor za proračunski nadzor kot pristojni odbor, da v svoj predlog resolucije vključi naslednje:

A. ker je enakost spolov ena od temeljnih vrednot Unije in ker je Unija zavezana spodbujanju enakosti v vseh svojih dejavnostih, kot je zapisano v členu 8 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), s čimer vzpostavlja načelo enakosti spolov in pripravo proračuna, ki upošteva vidik spola; ker je treba enakost spolov vključiti v vse politike in dejavnosti EU;

B. ker je bil Evropski inštitut za enakost spolov (v nadaljevanju: inštitut EIGE) ustanovljen, da bi spodbujal enakost spolov v Uniji in jo krepil, tudi z vključevanjem načela enakosti spolov v vse politike Unije in nacionalne politike, ki iz njih izhajajo, se boril proti diskriminaciji na podlagi spola ter ozaveščal državljane Unije o enakosti spolov, pri čemer se je pokazalo, da je za to nalogo delovanje inštituta nepogrešljivo in uspešno; ker je letno in večletno načrtovanje inštituta EIGE vedno dosledno usklajeno z aktualnimi prednostnimi nalogami Unije; ker inštitut EIGE vse bolj podpira agencije in organe EU pri vključevanju načela enakosti spolov v njihovo načrtovanje in delovanje;

C. ker je treba v naslednji večletni finančni okvir vključiti cilje enakosti spolov, vključevanje načela enakosti spolov in pripravo proračuna, ki upošteva vidik spola, v vse programe financiranja;

D. ker se je skupni indeks enakosti spolov v EU od leta 2010 sicer povečal za 7,9 točke, pa indeks enakosti spolov za leto 2025 kljub dolgoročnemu trendu naraščanja kaže, da so države članice dosegle le omejen napredek, saj je ocena za EU znašala 63,4 točke, indeks enakosti spolov za leto 2024 pa se je povečal le za 0,8 točke; ker je glede na rezultate indeksa za leto 2025 enakost spolov v EU nedosegljiva še vsaj 50 let; ker na drugih področjih, kot je zdravje žensk in izobraževanje, ni bilo napredka in so stvari celo nazadovale; ker indeks za leto 2024 kaže velike razlike med državami članicami (najvišja ocena: 82,0; najnižja: 57,5), kar poudarja vztrajne neenakosti po vsej Uniji in potrebo po nadaljnjem spremljanju in podpori agencij, kot je Evropski inštitut za enakost spolov;

E. ker na enakost spolov v Uniji še posebej vplivajo posledice vojne v Ukrajini, kriza življenjskih stroškov, ki je nesorazmerno prizadela ženske, ter nazadovanje na področju enakosti spolov in pravic žensk, zlasti v zvezi s spolnim in reproduktivnim zdravjem in pravicami v več državah članicah; ker to dodatno poglablja neenakosti in ovira enakost spolov;

F. ker inflacija in dolgotrajno premajhno financiranje vedno bolj pritiska na proračun inštituta EIGE in zmanjšuje njegovo operativno zmogljivost, zaradi česar ima premalo osebja in mu stalno primanjkuje finančnih sredstev; ker je bilo v zunanji oceni iz leta 2022 poudarjeno veliko pomanjkanje osebja pri vključevanju načela enakosti spolov, pri čemer se je inštitut EIGE lahko odzval le na četrtino prošenj za tehnično podporo; ker ima inštitut EIGE osrednjo vlogo pri podpiranju institucij Unije in držav članic pri doseganju enakosti spolov; ker zato poudarja, da mu je treba za izpolnjevanje njegovih nalog priskrbeti zadostne in stabilne finančne in človeške vire;

G. ker naraščajoča inflacija in povečanje korekcijskega koeficienta za Litvo vplivata na stroške inštituta, povezane s plačami, kar je velik izziv za ključna področja delovanja, kot je zagotavljanje tehnične podpore institucijam EU in državam članicam pri vključevanju načela enakosti spolov, pa tudi za dejavnosti, povezane z zbiranjem podatkov;

H. ker se glavno poslanstvo inštituta EIGE osredotoča na doseganje enakosti spolov v EU z opravljanjem raziskav, zbiranjem in sporočanjem podatkov ter razvojem metod za izboljšanje statistike in zbiranja podatkov, s katerimi se meri stanje na področju enakosti spolov na ravni EU in držav članic; ker inštitut EIGE stalno izboljšuje kakovost in primerljivost podatkov, razčlenjenih po spolu, po vsej Uniji, s čimer krepi bazo dokazov, ki je na voljo institucijam EU in državam članicam; ker je inštitut razširil svoja digitalna orodja in spletne platforme ter izboljšal dostop do statističnih podatkov, metodoloških smernic in praktičnih virov za oblikovalce politik in deležnike; ker je poglobil sodelovanje z nacionalnimi statističnimi uradi in pristojnimi organi; ker delo inštituta EIGE na področju nasilja na podlagi spola, kot je raziskava EU o nasilju na podlagi spola, v kateri so bili predstavljeni ključni rezultati na podlagi podatkov iz vseh 27 držav članic, podpira cilj Unije glede boljšega preprečevanja, zbiranja podatkov in usklajevanja politik na tem področju;

I. ker so bile inštitutu dodeljene dodatne naloge, povezane z izvajanjem in spremljanjem na novo sprejetih direktiv EU, vključno z Direktivo (EU) 2022/2381 o zagotavljanju uravnotežene zastopanosti spolov med direktorji družb, ki kotirajo na borzi, Direktivo (EU) 2023/970 o enakem plačilu za enako delo ali delo enake vrednosti, Direktivo (EU) 2019/1158 o usklajevanju poklicnega in zasebnega življenja staršev in oskrbovalcev, direktivama (EU) 2024/1499 in 2024/1500 o zavezujočih standardih za organe za enakost ter Direktivo (EU) 2024/1385 o boju proti nasilju nad ženskami in nasilju v družini, pa tudi s pristopom EU h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima, tako imenovani Istanbulski konvenciji;

J. ker te nove obveznosti zahtevajo večje zmogljivosti za spremljanje zakonodaje, poročanje o skladnosti in zbiranje podatkov, vključno z vsaj petimi dodatnimi delovnimi mesti za začasne uslužbence in štirimi delovnimi mesti za pogodbene uslužbence, kot jih je opredelil inštitut, zlasti za ponovno vzpostavitev delovnih mest, ki so bila ukinjena v prejšnjih proračunskih ciklih; ker mora nova inštitut EIGE skladno z uredbo EU o kibernetski varnosti okrepiti svoje sisteme kibernetske varnosti, med drugim z imenovanjem uradnika za kibernetsko varnost ter izvajanjem rednih ocen in revizij; ker bi potreboval enega pogodbenega uslužbenca (FS IV), kot uradnika za kibernetsko varnost, in okrepljena proračunska sredstva za izpolnitev teh zahtev; ker mora plačati 200 000 EUR za nakup obvezne nove finančne programske opreme SUMMA, kar je skoraj 15 % njegovega proračuna za naslov II; ker ta proračunska zahteva nesorazmerno vpliva na manjše agencije; ker bi bilo treba v vseh agencijah EU in v Evropskem inštitutu za enakost spolov vedno spodbujati uravnoteženo zastopanost spolov med zaposlenimi s postopki zaposlovanja, ki upoštevajo vidik spola;

1. opozarja, da je bil inštitut EIGE ustanovljen, da bi prispeval k spodbujanju neodvisnih raziskav o enakosti spolov in jih okrepil, pripravljal podatke in orodja, pomagal EU in njenim državam članicam pri oblikovanju vključujočih in spolno transformativnih

politik, tj. politik, ki odpravljajo temeljne vzroke neenakosti spolov z izpodbijanjem diskriminatornih norm, neenake delitve moči in škodljivih praks in katerih cilj je spremeniti odnos in vedenje družbe v smeri resnične enakosti spolov in vključiti enakost spolov v vse svoje politike; ugotavlja, kako pomembno je imeti na voljo zanesljive podatke, razčlenjene po spolu, da se omogoči oblikovanje politik na podlagi dokazov; poudarja, da mora Unija zaradi trajnih kriz, kot so vojne in podnebna kriza, nujno napredovati na področju enakosti spolov; opozarja tudi, da je enakost spolov na udaru zaradi gibanj proti enakosti spolov in demokraciji;

2. pozdravlja sodelovanje med inštitutom in Odborom za pravice žensk in enakost spolov (FEMM), zlasti prispevek inštituta k prizadevanjem odbora v zvezi z nasiljem na podlagi spola, usklajevanjem poklicnega in zasebnega življenja, razlikami v plačah in pokojninah med spoloma, vplivom kriz na ženske, vključevanjem načela enakosti spolov in pripravo proračuna; ugotavlja, da lahko inštitut vsem odborom Evropskega parlamenta in drugim agencijam EU zagotovi pomemben prispevek za boljše vključevanje načela enakosti spolov v vse politike EU;

3. spominja na poziv Parlamenta, naj se zaradi naraščajočega števila prošenj za tehnično podporo in višjih poslovnih stroškov povečajo finančna sredstva in število zaposlenih za Evropski inštitut za enakost spolov; zato poziva Komisijo, naj predlaga potrebna sredstva za agencijo, da bo lahko izpolnjevala svoje naloge in se odzivala na povečano povpraševanje po strokovnem znanju, delovala neprekinjeno ter okrepila svoje analitične in usklajevalne zmogljivosti; poziva k 17-odstotnemu povečanju sedanjega kadrovskega načrta, da bi upoštevali potrebo po vsaj petih dodatnih delovnih mestih za začasne uslužbence (AD) in štirih dodatnih delovnih mestih za pogodbene uslužbence ter namenskih delovnih mestih za kibernetsko varnost, varstvo podatkov in izvajanje novih zakonodajnih obveznosti; poudarja, da je treba zmanjšati prekomerno delovno obremenitev, pod katero je osebje inštituta EIGE; poziva k predvidljivemu in stabilnemu večletnemu proračunu za inštitut, s katerim bi zmanjšali ponavljajoče se prenose in omogočili dolgoročno načrtovanje in raziskovalno delo ter zagotovili zdravo in produktivno delovno okolje;

4. ugotavlja, da inštitut kljub pomanjkanju osebja in visokim prenosom stalno beleži 95-odstotno stopnjo izvrševanja proračuna na podlagi svojega delovnega programa in dosega cilje iz spremenjenega programskega dokumenta za obdobje 2024–2026, in da je Evropsko računsko sodišče potrdilo, da njegov zaključni račun pošteno predstavlja njegov finančni položaj:

5. poudarja, da je inštitut leta 2024 dosegel svoje strateške cilje, saj je prispeval k bolj ozaveščeni in z dokazi podprti politiki in odločanju za doseganje enakosti spolov in boj proti diskriminaciji na podlagi spola; pomagal pri vključevanje vidika spola v politike EU in iz njih izhajajoče nacionalne politike; in učinkovito spodbujal enakost spolov pri ključnih deležnikih in ciljnih skupinah; poudarja tudi, da so bili ti rezultati doseženi kljub strukturnemu pomanjkanju osebja, kar potrjuje, da so za uspešno delovanje v prihodnje potrebna dodatna sredstva;

6. opozarja, da je inštitut EIGE brez ciljno usmerjene kadrovske okrepitve in naložb v nevarnosti, da ne bo mogel izpolniti svojih obveznosti, ki izhajajo iz nedavno sprejete zakonodaje, ali izpolniti povečanih zahtev, ki izhajajo iz novih političnih pobud Unije;

poudarja, da proračunske zahteve, kot je nakup sistema SUMMA, dodatno obremenjujejo njegov proračun;
poudarja, da je treba pri dodeljevanju proračunskih sredstvih v prihodnje upoštevati obvezne odhodke, ki se pričakujejo od agencij; poziva, naj bo v naslednjem večletnem finančnem okviru ena od prednostnih nalog, povezana z enakostjo spolov, da se inštitutu EIGE dodeli stabilen in okrepljen proračun, da bo lahko še naprej zagotavljal visokokakovostne raziskave, podatke in politično podporo v okviru vseh prednostnih nalog Unije;

7. meni, da se direktorici Evropskega inštituta za enakost spolov lahko podeli razrešnica glede izvrševanja proračuna inštituta za proračunsko leto 2024.

PRILOGA: IZJAVA O PRISPEVKIH

Pripravljavka mnenja kot izključno pristojna izjavlja, da v svoje mnenje ni vključila prispevkov zastopnikov interesov, ki spadajo na področje uporabe Medinstitucionalnega sporazuma o obveznem registru za preglednost[1], ali zastopnikov javnih organov tretjih držav, vključno z njihovimi diplomatskimi predstavništvi in veleposlaništvi, ki bi jih bilo treba navesti v tej prilogi na podlagi člena 8 Priloge I Poslovnika.

[1] Medinstitucionalni sporazum z dne 20. maja 2021 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o obveznem registru za preglednost (UL L 207, 11.6.2021, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj)

INFORMACIJE O SPREJETJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Datum sprejetja	27.1.2026
Izid končnega glasovanja	+: 24 –: 9 0: 1

POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

24	+
PPE	Rosa Estaràs Ferragut, Arba Kokalari, Ewa Kopacz, Verena Mertens, Mirosława Nykiel, Giusi Princi, Maria Walsh
Renew	Abir Al-Sahlani, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Lucia Yar, Dainius Žalimas
S&D	Gabriela Firea, Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Maria Noichl, Joanna Scheuring-Wielgus, Cecilia Strada, Marko Vešligaj
The Left	Hanna Gedin, Irene Montero, Carolina Morace
Verts/ALE	Mélissa Camara, Alexandra Geese, Benedetta Scuderi

9	-
ECR	Chiara Gemma, Beatrice Timgren
ESN	Christine Anderson
NI	Fernand Kartheiser
PfE	Mathilde Androuët, Mireia Borrás Pabón, Elisabeth Dieringer, Margarita de la Pisa Carrión, Anders Vistisen

1	0
NI	Judita Laššáková

Uporabljeni znaki:
+ : za
- : proti
0 : vzdržani